

(Блиц, 22.6.2010)

ЕУ иде „корак по корак“ у процесу прикључења нових кандидата и после одлуке да се почне са ратификацијом ССП следећи корак је одлука да се Европској комисији пошаље захтев Србије да добије статус кандидата, како би Комисија могла да почне да припрема своје мишљење. Многи очекују да ће министри спољних послова то одлучити ове јесени - каже у интервјуу за *Блиц* Стивен Вордсворт, британски амбасадор у Београду, и додаје да би британски парламент крајем ове или почетком следеће године могао ратификовати ССП са Србијом.

Вордсворт наглашава да више нико у ЕУ не доводи у питање укључење свих земаља западног Балкана, па и Србије и Косова, у ЕУ, али да свако прикључење чланице ЕУ кошта милионе, чак милијарде евра и да кандидати треба да се докажу и да све бираче и скупштине увере да ће „ЕУ бити јача и стабилнија ако прими нове кандидате“.

- Кандидати то могу да докажу спроводећи реформе, чишћењем система од корупције, јачањем судства, борбом против организованог криминала.

Да ли је услов за стицање статуса кандидата да Београд реши питање Косова?

- Не, ми не можемо да решимо то питање, али и не тражимо од Србије да призна Косово. Међутим, на Србији је да пронађе начин шта ће да ради с тим што се о том питању не слаже са 22 чланице ЕУ које су признале Косово. Даље сукобљавање није у интересу Србије. Потребно је да одлучимо како ћемо даље с тим што се „слажемо да се не слажемо“.

Колико су реална очекивања наших власти да ће се после одлуке МСП отворити простор за нове преговоре?

- Косовска независност је чињеница, свиђало се то некоме или не. Пре неколико недеља био сам у Бриселу и срео се са многим високим званичницима и нико озбиљно не мисли да ће косовске власти прихватити враћање српске власти на Косово. Такође, нико не мисли да би подела Косова била добро решење. Напротив, мисле да би било опасно јер би могло да изазове веће проблеме широм региона. Зато не може бити нових преговора посвећених искључиво статусу Косова. Статус се неће променити, а инсистирање на преговорима Србију би одвело у ћорсокак. Али може и треба да буде разговора између Београда и Приштине о широком спектру питања.

Да ли ће повлачење велике немачке компаније ВАЦ из Србије послати негативне сигнале инвеститорима из Велике Британије?

- Не могу да коментаришем конкретан случај о коме немам довољно информација. Србија треба да учини највише што може да повећа своју атрактивност за стране инвеститоре тако што ће увести јасне, једноставне и транспарентне процедуре и правила која сви поштују и која се не мењају изненада и непредвидљиво. Инвеститори који виде да су процедуре сувише компликоване, или не добијају брзе одговоре и одобрења, или виде да се правила стално мењају, на то одговарају једноставно: инвестирају другде.

У чему је, по вама, Србија највише напредовала у последње четири године?

- Бићу ту до новембра, тако да има још времена. Учињен је огроман напредак, али било је и проблема, посебно поводом Косова и напада на британску и друге амбасаде, када је погинуо један демонстрант. Многи верују да су напади били координисани од политичара који су тада били на власти. Ако је тако, одговорност за смрт тог младог човека је на њима. Надам се да ће једног дана неко на суду одговорати због тога. То би био значајан сигнал.

Поред тога, догодио се фундаменталан, сеизмички помак у српској политици, и то у проевропском смеру. То је, пре свега, заслуга председника Бориса Тадића, али и Ивице Дачића, који је одлучио да се придружи владајућој коалицији, као и Томе Николића, који је коначно увидео да је СРС на путу који никуда не води и формирао своју странку. Захваљујући томе, у Србији више неће бити расправе да ли ће се ићи ка Европи или од ње. Битно је истаћи и вредан допринос бораца за људска права, невладиних организација, независних медија који су бранили „европске вредности“, некада суочени са реалном опасношћу за безбедност. Њихов предани рад је допринео стварању темеља

промена чији смо сведоци у претходних неколико година.

Све главне странке су сада на истом путу. Жртва тог процеса су радикали, за њима нисам ни сузу пустио јер таква врста екстремних националиста нема место у модерној европској политици, али и ДСС је на маргинама. То је штета јер још има много добрих „Европљана“ у тој странци. Надам се да ће ускоро наћи начин да се врате у главне политичке токове јер су потребни Србији.

Колико су оправдане спекулације да у тиму Вилијама Хејга, новог министра спољних послова, постоји босански лоби и да ли ће се менати политика према Републици Српској?

- Није тајна да је један од Хејгових саветника - Армика Хелић - пореклом из БиХ. Такође, министар блиско сарађује са лордом Ешдауном, бившим високим представником у БиХ и бившим лидером либерал-демократа, који су у коалицији са конзервативцима у новој британској влади. Наш циљ у БиХ остаје подршка Дејтонском споразуму и напредак БиХ ка ЕУ и чланству у НАТО. Процес интеграције захтева промене и садашња структура мора бити промењена како би БиХ боље функционисала као држава и говорила једним гласом. То истовремено не значи да смо за централизацију, поштујемо постојање два ентитета, али смо за већу ефикасност државе.